

## EUROOPA KOHTU OTSUS

9. mai 1985\*

### Artikkel 95 – Mootorsõidukite erimaks

Kohtuasjas 112/84,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel esitatud Tribunal de grande instance de Belfort'i (Prantsusmaa) taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

**Michel Humblot**

ja

**Directeur des services fiscaux**

eelotsust EMÜ asutamislepingu artikli 95 tõlgendamise kohta,

### EUROOPA KOHUS

koosseisus: esimese koja esimees Euroopa Kohtu presidendi ülesannetes G. Bosco, kohtunikud P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot ja R. Joliet,

kohtujurist: P. VerLoren van Themaat,

kohtusekretär: ametnik D. Louterman,

arvestades märkusi, mille esitasid:

- põhikohtuasja hageja Michel Humblot, esindaja: advokaat Y. Canus, Mulhouse;
- Prantsuse valitsus, esindaja P. Pouzoulet;
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja G. Berardis,

olles 20. märtsi 1985. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi arvamuse,

on teinud järgmise

**otsuse**

[...]

### Põhjendused

---

\* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

- 1 Tribunal de grande instance de Belfort esitas 17. aprilli 1984. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. aprillil 1984, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimuse EMÜ asutamislepingu artikli 95 tõlgendamise kohta.
- 2 Küsimus kerkis esile Michel Humblot' ja directeur général des impôts' (maksuameti peadirektori) vahelises menetluses, milles Humblot taotleb teatavate sõidukite suhtes kehtestatud erimaksu tagasimaksmist.
- 3 Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest ilmneb, et Prantsusmaal kehtib mootorsõidukite suhtes kaks eri liiki aastamaksu. Esiteks kehtib diferentseeritud maks sõidukite suhtes, mille maksustatav võimsus on kuni 16 hobujõudu, ning teiseks erimaks sõidukite suhtes, mille maksustatav võimsus on üle 16 hobujõu. Kusjuures tasumisele kuuluva diferentseeritud maksu summa suureneb ühtlaselt koos maksustatava võimsusega ning erimaks on kehtestatud ühtse ja oluliselt kõrgema määraga.
- 4 1981. aastal ostis Humblot auto, mille võimsus oli 36 hobujõudu. Enne sõiduki kasutuselevõtmist pidi Humblot maksma erimaksu, mis oli sel ajal 5000 Prantsuse franki. Pärast selle summa maksmist esitas Humblot maksuametisse kaebuse, et saada tagasi selle summa ja diferentseeritud maksu kõrgeima määra vaheline summa (sel ajal 1100 Prantsuse franki).
- 5 Tema kaebus lükati tagasi ja ta esitas Tribunal de grande instance de Belfort'i directeur général des impôts' vastu hagi, milles ta väitis, et erimaksu kehtestamine on vastuolus asutamislepingu artiklitega 30 ja 95.
- 6 Seda argumenti silmas pidades esitas Tribunal de grande instance Euroopa Ühenduste Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artiklit 95 koos asutamislepingu teiste sätete või aluspõhimõtetega tuleb tõlgendada nii, et sellega keelatakse (kui jah, siis millistel tingimustel) liikmesriigil kehtestada erimaksu teisest liikmesriigist pärit toodete suhtes, mida ta ei tooda, ent mille puhul võib eeldada, et need on liikmesriigi enda toodetega samalaadsed või konkureerivad Euroopa Ühenduste Kohtu varasemate otsuste tähenduses? Kas asutamislepingu artikliga 95 lubatakse liikmesriigil kehtestada selliseid erimakse nagu Prantsusmaa kehtestatud erimaks üle 16-hobujõuliste sõidukite suhtes, kui selliseid sõidukeid ei toodeta selles riigis, vaid teatavates teistes ühenduse riikides?”
- 7 Kohtuasja dokumentidest ilmneb, et küsimus seisneb selles, kas artikliga 95 on keelatud teatavat maksustatavat võimsust ületavate autode suhtes kehtestada kindlasummalist erimaksu, mille summa on mitu korda suurem progressiivse maksu suurimast summast, mida makstakse nimetatud maksustatavast võimsusest väiksema võimsusega autode puhul, kui ainsad erimaksu alla kuuluvad autod on imporditud, eriti teistest liikmesriikidest.
- 8 Euroopa Kohtule esitatud märkustes on Humblot märkinud, et erimaks mõjutab üksnes imporditud sõidukeid, sest ühegi Prantsuse auto maksustatav võimsus ei ole üle 16 hobujõu. Humblot väidab, et sellest hoolimata on sõidukid, mille võimsus on kuni 16 hobujõudu, ning sõidukid, mille võimsus on üle 16 hobujõu, oma töö, hinna

ja kütusekulu poolest täiesti võrreldavad. Seega väidab ta, et kehtestades üksnes imporditud sõidukite suhtes erimaksu, mis on palju kõrgem kui diferentseeritud maks, on Prantsuse riik põhjutanud diskrimineerimise, mis on vastuolus asutamislepingu artikliga 95.

- 9 Prantsuse valitsus leiab omalt poolt, et erimaks ei ole vastuolus artikli 95 esimese ega teise lõiguga. Ta väidab, et erimaks on kehtestatud üksnes luksussõidukite suhtes, mis ei ole artikli 95 esimese lõigu tähenduses sarnased diferentseeritud maksu alla kuuluvate sõidukitega. Pealegi, kuigi Prantsuse valitsus möönab, et osa sõidukeid, mille võimsus on kuni 16 hobujõudu, ja osa üle 16-hobujõuliseid sõidukeid konkureerivad ning kuuluvad artikli 95 teise lõigu kohaldamisalasse, väidab ta, et erimaks ei ole selle sättega vastuolus, sest ei ole tõendatud, et see maks kaitseb kodumaiseid tooteid. Ta väidab, et ei ole tõendeid, et tarbija, keda võib olla veendud mitte ostma üle 16-hobujõulist sõidukit, ostab Prantsuse tootja auto, mille võimsus on kuni 16 hobujõudu.
- 10 Komisjon leiab, et erimaks on vastuolus asutamislepingu artikli 95 esimese lõiguga. Ta väidab, et kõik autod, maksustatavast võimsusest olenemata, on Euroopa Kohtu kohtupraktika tähenduses sarnased. Kui see on nii, ei saa liikmesriik enam teha vahet imporditud ja kodumaistel sõidukitel. Ainus erand on see, kui liikmesriik maksustab tooteid – isegi identseid tooteid – erinevalt neutraalsete kriteeriumide alusel kooskõlas asutamislepinguga vastavuses olevate majanduspoliitiliste eesmärkidega, vältides kodumaiste ja imporditud toodete eristamist. Komisjon kinnitab siiski, et käesoleval juhul Prantsusmaa poolt vastu võetud kriteerium, s.o võimsuse hindamine maksustamise eesmärgil, ei ole majanduspoliitiline eesmärk nagu luksustoodete või suurema kütusekuluga sõidukite kõrgem maksustamine. Seepärast leiab komisjon, et erimaks, mis on ligikaudu viis korda suurem kui diferentseeritud maksu kõrgeim määr, mõjutab üksnes imporditud sõidukeid ega ole asutamislepingu kohane majanduspoliitiline eesmärk, on vastuolus asutamislepingu artikli 95 esimese lõiguga.
- 11 Ühendkuningriigi valitsus leiab, et sõidukid, mille võimsus on üle 16 hobujõu, konkureerivad teatavate madalama maksustatava võimsusega autodega, millest järeldub, et erimaks on vastuolus asutamislepingu artikli 95 teise lõiguga, sest see suunab tarbijaid ostma imporditud autode asemel tuntud Prantsuse mudeleid.
- 12 Esiteks tuleks rõhutada, et praegu kehtivate ühenduse õigusaktide kohaselt võivad liikmesriigid kehtestada selliste toodete nagu autod suhtes teemaksu, mille summa suureneb sõltuvalt objektiivsest kriteeriumist nagu maksustatav võimsus, mida saab määrata mitmel viisil.
- 13 Selline riiklik maksusüsteem on siiski kooskõlas artikliga 95 üksnes sellisel määral, mil sellega ei kaasne diskrimineerivat või kaitsvat toimet.
- 14 Ent see ei ole nii käesoleva põhikohtuasja puhul arutatava süsteemi korral. Selle süsteemi kohaselt on kaks eri maksu: diferentseeritud maks, mis on progressiivne ja kehtestatud autode suhtes, mis ei ületa teatavat maksustatavat võimsust, ning kindlasummaline maks, mis on kehtestatud seda võimsust ületavate autode suhtes, ning mis on diferentseeritud maksu kõrgeimast määrast peaaegu viis korda kõrgem.

Kuigi süsteemiga ei tehta ametlikult vahet toodete päritolu põhjal, on sellel ilmselgelt artikliga 95 vastuolus olevaid diskrimineerivaid või kaitsvaid omadusi, sest võimsus, mille puhul tekib kohustus maksta erimaksu, on kehtestatud tasemel, mille puhul üksnes imporditud autosid, eriti teistest liikmesriikidest imporditud autosid, maksustatakse erimaksuga ning kõiki kodumaiseid autosid maksustatakse märgatavalt soodsama diferentseeritud maksuga.

- 15 Et puuduvad kaalutlused seoses erimaksu summaga, valiksid tarbijad, kes võrdlevad suuruse, mugavuse, tegeliku võimsuse, hoolduskulude, vastupidavuse, kütusekulu ja hinna poolest sarnaseid autosid, oma auto loomulikult vastavalt sellele, kas auto võimsus on Prantsuse õigusnormidega kehtestatud kriitilisest võimsusest suurem või väiksem. Ent erimaksu puhul kaasneb palju suurem maksustamise kasv kui ühest autokategooriast teise liikumisel progressiivse maksustamissüsteemi puhul, millega kaasnevad tasakaalustatud vahemikud nagu süsteemi puhul, millel diferentseeritud maks põhineb. Tuleneva lisamaksuga kaovad eelised, mis võivad tarbijate silmis olla teatavatel teistest liikmesriikidest imporditud autodel kodumaiste sarnaste autodega võrreldes, eriti kuna erimaksu tuleb maksta mitu aastat. Seoses sellega vähendab erimaks konkurentsi kodumaistele autodele ja on seega vastuolus neutraalsuse põhimõttega, millele riiklik maksustamine peab vastama.
- 16 Eespool esitatud kaalutlusi silmas pidades tuleks riikliku kohtu eelotsusetaotluses esitatud küsimusele vastata järgmiselt: EMÜ asutamislepingu artikliga 95 on keelatud teatavat maksustatavat võimsust ületavate autode suhtes kehtestada kindlasummalist erimaksu, mille summa on mitu korda suurem progressiivse maksu suurimast summast, mida makstakse nimetatud maksustatavast võimsusest väiksema võimsusega autode puhul, kui ainsad erimaksu alla kuuluvad autod on imporditud, eriti teistest liikmesriikidest.

## **Kohtukulud**

- 17 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Prantsuse valitsuse, Ühendkuningriigi ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse riiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Tribunal de grande instance de Belfort esitas talle oma 17. aprilli 1984. aasta otsusega, otsustab:

**EMÜ asutamislepingu artikliga 95 on keelatud teatavat maksustatavat võimsust ületavate autode suhtes kehtestada kindlasummalist erimaksu, mille summa on mitu korda suurem progressiivse maksu suurimast summast, mida makstakse nimetatud maksustatavast võimsusest väiksema võimsusega autode puhul, kui ainsad erimaksu alla kuuluvad autod on imporditud, eriti teistest liikmesriikidest.**

Bosco

Pescatore

Koopmans

Everling

Bahlmann

Galmot

Joliet

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 9. mail 1985. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

Esimese koja esimees presidendi ülesannetes

P. Heim

G. Bosco